

www.nb.rs

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 31.

1. августа (19. јула) 1915.

XVIII год.

Претплата је: 3 круне на целу годину.
Издази сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:
Budapest, Egyetem-utca 4.

Издази и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

Помозимо једни другима!

Жањемо у велико. Звони и јечи челична коса по благословеној њиви нашој, за њоме полеже откос жут као смиље, као жежено злато. Сваки таки откос и заиста злата вреди.

Вредна женскадија, жене и девојке, дечади и момчад, па чак још и сирови старци обарају храну, руковедају откосе, вежу снопове, слажу их у крестине па увозе жито на гумна да их сложе у камаре, па после да их врше. Стало нас је много труда и зноја док смо прихватили све оно што нам је Божја милост дала те смо дошли до добре жетве, коју сада, док су нам људи још на бојиштима, ми морамо, ма и са овом ситнијом снагом, као свој ужитак себи и својима да обезбедимо.

Повнато нам је, да је наша државна

Влада учинила све што је нужно да се уредно и олакше обави сав рад око овогодишње жетве. Да се посао брже и лакше изради, пуштен је један део војника кућама на допуст; многим је помогнуто са заробљеницима, са јавним, опћим радом; дозвољено је и војницима, који стражаре по жељезничким пругама, да раде по оближњим њивама; допуштена је и возидба са војничком припрегом; испражњене су шупе и коморе да газде узмогну сместити у њих храну; пуштени су на допуст земљорадничке машинисте и ложачи све док траје вршидба. Једном речи: вође наше државе побринуле су се својски да се унаточ несташници раденика ипак уредно обаве сви послови око косидбе, возидбе и вршидбе.

Унаточ свему томе пише ми А. П. из села Ђ... ово: «Ја сам стар 71

годину; ударио ме је ветар у десну руку и не могу ништа да радим. Имам три сина у катане па немам сад никога а имам 120 јутара земље, хоће све да пропадне, па бих вас молио да ми помогнете; ја сам један павор човек; стар сам, болестан сам итд.»

Истини за вољу признају да сам до сада добио само ову једну тужбу овога старога и болеснога човека. Ма да знам да ће се овај стари човек помоћи и без мене — ипак ћу овим поводом да кажем коју нашим ратарима ма и поновио оно, што сам до сада више пута говорио. Штета је за свако оно зрно што се данас из зрела класа искруни и пропадне а ради тога, што нема оних који би га пожњели.

Овome старцу ваља брзо помоћи. Док разне власти извиде и реше његову молбу са којом моли да му бар једнога сина пусте из војске кући — дотле ће жетва већ и проћи, а његова летина може да пропадне, јер нема, јадник, никога ко ће да му је уради.

Ту ваља помоћи један другome — и то са мобом! Ви који сте старчеви сељани, суседи, познаници, ваља да се сложите па да старцу притечете у помоћ. Човек треба прво да уради себи, јер је преча кошуља од гуњца, али човек који има срца, тај ће знати шта је невоља, старост и болест, па ће откинути себи времена да помогне евоме, особито сада, када су му крила, сва три сина његова, на бојишту.

Не чекајмо увек само све од државне владе да нам она помогне;

помозимо сами себи, својом рођеном снагом а снага је та у слози нашој. Знадосмо до сада и стари и млади и жене, девојке па и деца сложено да радимо место људи кад је ваљало оно пролетос орати, сејати па после и копати — па радимо и сада вољно и сложено по нашем старом обичају са — мобом.

Не дајмо да болесни старци уздишу као овај кога поменуемо.

Новије владине наредбе.

Пропле недеље издала је државна Влада некоје новије наредбе, са којима ћемо овде да упознамо своје читаоце.

Најамнина, конвенција,
газдинских чељади.

Јавили смо још лане да је државна Влада ради штедње житарица наредила била, да се оној газдинској чељади, која по погодби има да прима своју најамнину у житу, ражи, издаје њезина конвенција само са две трећине у зрну, а за ону трећу трећину дужан је газда њихов да изда у истој мери јечма и кукуруза, а разлику да подмири у новцу по званично утврђеној цени неиздате робе. То је било тако лане. Сада пак, кад смо — Богу хвала! — дошли до добре жетве, пожурила се Влада, да у хатар сиротиње преиначи ту своју лањску наредбу.

Дакле нека сада прими свако к знању, да је Влада дозволила: да од јако ваља чељадету издати ње-

Гову најамнину, конвенцију, чисту и немешану у пшеници и у ражи. По себи се разуме, да сада отпада и она накнада, управо доплата, у новцу. Дакле чељад ће примати сада своју конвенцију исто онако, као што ју је примала пре рата.

Хлебац од чисте пшенице и ражи.

Истина је, да нам ваља штедити сваке згоде пшенице и ражи, али је нова жетва, хвала Богу, тако добра, да сада већ можемо месити опет хлеба од чисте пшенице и ражи. Ето то дозвољава нова наредба државне Владе, по којој могу пекари и брашнареки трговци од јако продавати немешана пшенична и ражена брашна.

Највише цене кожама.

Нужно је било да влада нареди највише цене које се могу тражити за сирове марвене и коњске коже, као и за готове марвене и коњске коже. Ова наредба стала је на снагу од 1./14. јула о. г. Ево из те наредбе оно што је за наше газде најважније:

Цена сировој и сољеној, зеленој марвеној кожи дели се на пет одељака, у којима се 22.5 кила тешка јунадека кожа установљује сада према мајској цени (2.23 до 2.76) са 2.45 до 2.85 круна. Сирова кожа тежа од 50 кила цени се у овој наредби са 2.26 до 2.65 круна.

Воловека и кравља кожа (не-

мачка фајта, шаруља) 22.5 кила тешка, диже се на цену од 2.45 до 2.85 круна према лањској цени од 2.18 до 2.78 круна. Цена је сировој кожи 50 кила тешкој сада 2.20 до 2.60 круна.

Бичија кожа (немачка фајта, шаруља) променула је цену од 1.89 до 2.62 круне на 2.30 до 2.70 круна. Кожи од 50 кила цена је 1.83 до 2.20 круна.

За коже угарске фајте јунади, волова, крава и бикова може се платити 15 филира, а за бошњачке фајте 40 филира јефтинеје. За сушену сирову марвену кожу плаћа се 2.40 круна више него што се плаћа за исту зелену сољену кожу. За кожу одерану без рогова може се искати шест постотака више, за солење три филира по кили више. Одбија се од цене: у метљаве коже три круне по комаду; над средом пробушене коже две круне; над крајком пробушене коже једна круна. Јаче озлеђена кожа цени се нарочито.

Коњска кожа цени се по дужини. 175—199 центиметра дугачка сољена 24 круне; 200—219 центиметара дугачка 29 круна; 220—240 центиметара дуга 35 круна; дужка од 240 центиметара 43 круне. Дужина се мери од увета до корена репа. За сушену иште се 4 круне више. За средом пробушену одбија се четири круне; над крајком пробушене коже две круне.

Паковање се не рачуна; плаћа се готовим новцем. Трпикове око вожње купац снаша. (Продужимо.)

Рат и сточарство.

Наше сточарство пати много због рата не само с тога што нам много више треба меса, него и с тога што смо многа зрна: јечам, зоб, кукуруз, — са којима у мирно доба хранимо стоку своју — морали сада да употребимо за своју храну, те смо тиме закратили све то стоци својој. Истина, да је од летоске стоци нашој у томе погледу зеленом крмом поможено, али је она са тога, што зимуе није добивала зрна, врло закржљавила, а многи је газда, неимајући за своју стоку довољано пиће, исту морао продати.

Пошто наша јуначка војска побеђујући све то већма напредује, надамо се, да ће се рат до зиме свршити. Но пошто је у Европи хране готово снуда понестало, то ће газде радије продавати храну по овој доброј цени, но што ће њоме хранити своју стоку. Али крајње је време да обуставимо и продавање своје стоке, јер ако је и од сада будемо тако расипно растурали, бојимо се, да ћемо се тога ради врло љуто кајати. Зато би нужно било, да се већ сада постарамо за снажну хрзну са којом ћемо стоку своју на зиму хранити; јер сав је изглед, да ће јечам и кукуруз опет требати нама за нашу људску храну ма да се види да је ове године јечма

и зоби више сејано него лане. Пита се дакле: које су то биљке које би смо могли сада још сејати као zgodну храну за стоку нашу идуће зиме,

Те су биљке хељда и бела, мала репа, које се могу сејати на стрњнку ма када, све до половине месеца августа. Оне ће нам на зиму бити стоци нашој врло добра храна, без да је морамо мешати са јечмом, кукурузом или са мекињама.

Светујемо нашим газдама да по својим стрњикама сеју хељду, јер је она, мешана са репом и са кромпиром, добра храна не само рогатој стоци него и свињама. Приметићемо само то, кад се даје много хељде свињама и овцама може да буде узрок болести лиштења крви и чиревима, али кад се њима даје хељде мање или самлевене и просејане, не штоди стоци ни онда кад јој се даје само више.

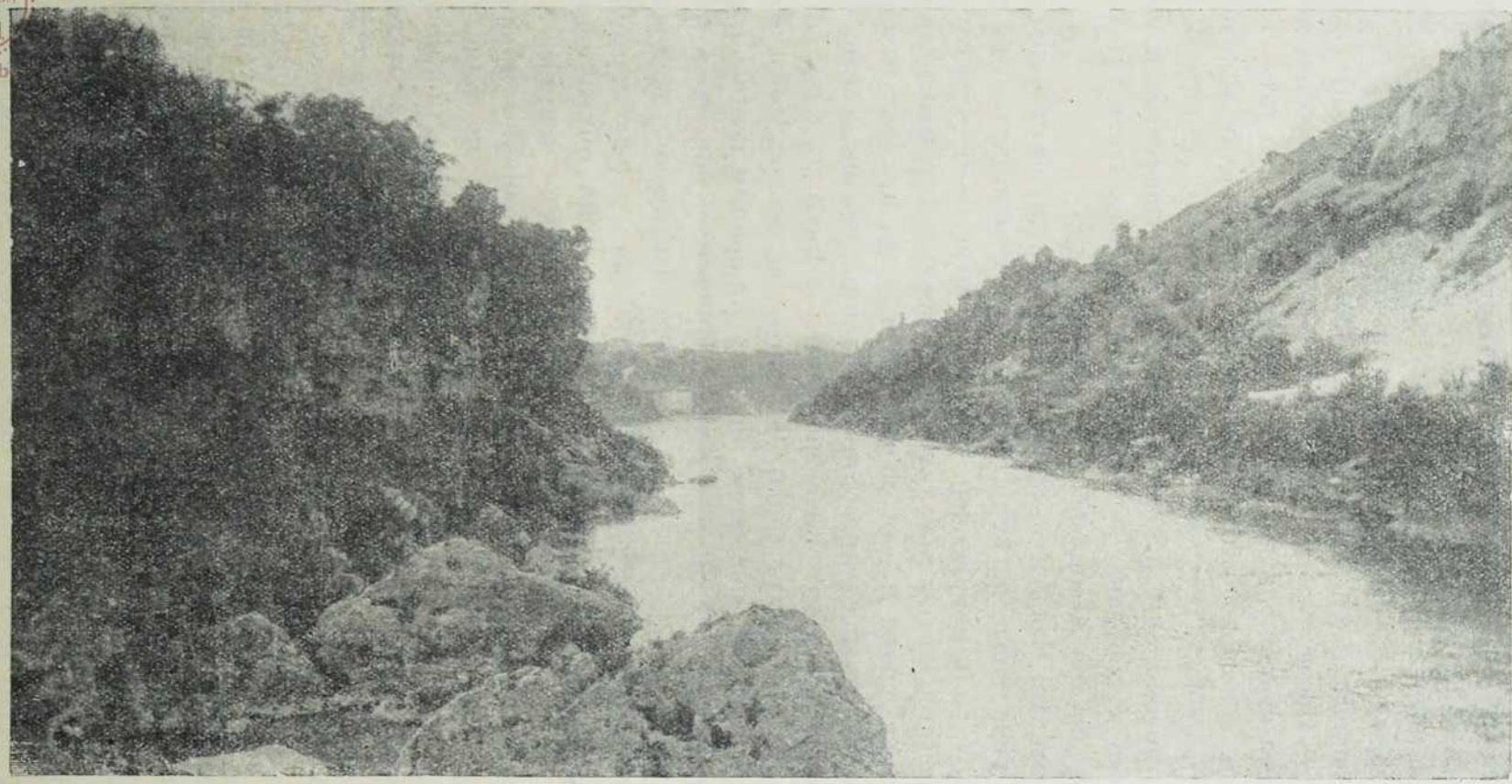
Зва се, да репа кад се даје стоци у већој мери, надокнађује храну у зрну. Крава која добија дневно 40 килограма репе, даје исто толико млека као кад би добијала 10 килограма репе и 4 килограма мекиња. Ако дакле хоћемо идуће зиме да штедим при хранењу својих крава снажну храну, треба да имамо три пута више репе него колико је обично имамо. Кад су газде пролетос сејали репу, нису на ово помишљали, те нису посејали више репе но обично. Но још није доцкан. Ко дакле није пролетос носејао довољно репе, нека сеје сада по својим стрњикама белу малу репу,

Ову репу по стрњикама сејмо од-

ИЗДАВА
НИЈА
СРБИЈЕ
БЕОГРАД

www.nb

И
З
Д
А
Њ
А
Г
И
М
И
О
Т
Е
Л
С
К
А

Долина Изонце између Герца и Монфаконе.

мах. После жетве чим смо стрњику лако преорали. Али пре сејања поспимо по катастралном јутру 150 килограма суперфосфата — јер без тога не можемо скидати са земље двострука плода. После две три недеље дана преоримо стрњику и по други пут али сада већ мало дубље, предрајајмо је, посејмо у њу репу исто онако као што смо је сејали пролетоске а гајимо је све докле не сазре исто тако. За два-три месеца репа ће се сасвим развити. Ваља и то знати, да на зиму увек ваља давати стоци прво ову репу са стрњика; јер она у позну зиму одрвени па труне. Иначе се стока храни и с овом репом исто онако као и са пролећном. Многи газда ће нам бити захвалан, што смо му напоменули како ће стоци својој сејањем ове репе по стрњици прибавити за зиму добру и снажну храну.

Највиша цена за репицу.

Кр. уг. влада одредила је за све земље круне Св. Стевана ове највише цене за репицу:

За репицу велику (Kohlrap) 46 круна;

за репицу малу (Rübsen) 44 круне;

за дивљу репицу 22 круне по 100 килограма нето, без вреће, постављено на станицу, уз готов новац.

Већ и са ових високих цена сваки савесни газда ће увидити, колико је савесно баш сада сејати репицу.

«Госп.»

Отпрема житарица ове године.

Равнатељство кр. уг. држ. жељезница јавља ово:

Залихе жита, које стоје сада у земљи на расположење, потрошиће се већим делом, као што се предвидити може, докле буде приспео у промет плод жетве од године 1915. тако, да ће након довршења вршидбе отпремање новог жита у већој мери започети.

Пошто пак велики део покривених наших спремишта и покривених наших кола не ће стојати на служби за време отпремања жита, предвидити је, да ће се у сезони, која иза садашње сезоне долази, често наступити потреба тога, да се жито и мељиво на отвореним местима спреми и у отвореним колима отпреми.

Први увет спремања на отвореном месту и отпреме у отвореним колима је тај, да се роба од штетнога утецаја времена очува, односно да се према потреби покрије.

Међу постојећим приликама предвидити је, да не ћемо бити у том положају, да за покривање отворених кола пољаве у захтеваној количини ставимо на послугу, те тако ће настати потреба, дз се отпремајуће странке већ сада побрину за то чиме ће жито и мељиво, које се имаде на отвореном месту спремати и у отвореним колима отпремати, против непогоде времена на властиту штету према потреби покрити.

Прилепљиве болести.

(Свршетак.)

9. Туштврат (гронца) (Diphtheria), Rachenbräune. Проузрочитељ болести је Лефлеров бацил, који се налази у бело-смеђим наслагама ждрела, крајницима, као и на служњачи уста, носа и грла.

Како се преноси и шири болест? Болест се преноси кроз саобраћај са болесником и његовом околицом, према томе није искључена зараза и кроз зрак, који се налази у близини болесника и његове околице, затим кроз заражене предмете.

Битни знакови болести: У почетку болести јака грозница, а иза тога повишена температура тела до и преко 40° C. Јака главобоља, болови у ждрелу и у грлу. Кад и кад повраћање. Гутање и дисање отежчано. На крајницима, на меком нешцу, у грлу налазе се бело-смеђе насlage.

Вратне су жлезде натечене. Лице плаво, глас промукао.

Очување и лечење: Строго изоловање болесника; строга раскужба куће и свих предмета у њој.

Строга раскужба испљувка болесника. Прописно уштрцавање Берингова серума код болесника, као и профилактично уштрцавање истог серума код здравих особа, које се налазе у непосредној околини болесника.

40. Крзамак или Добрац (Morbilli), Masern. Проузрочитељ болести још је непознат.

Како се преноси и шири болест? Болест се шири кроз директни додир болесника, кроз његов испљувак, кроз носну слуз и кроз заражене предмете.

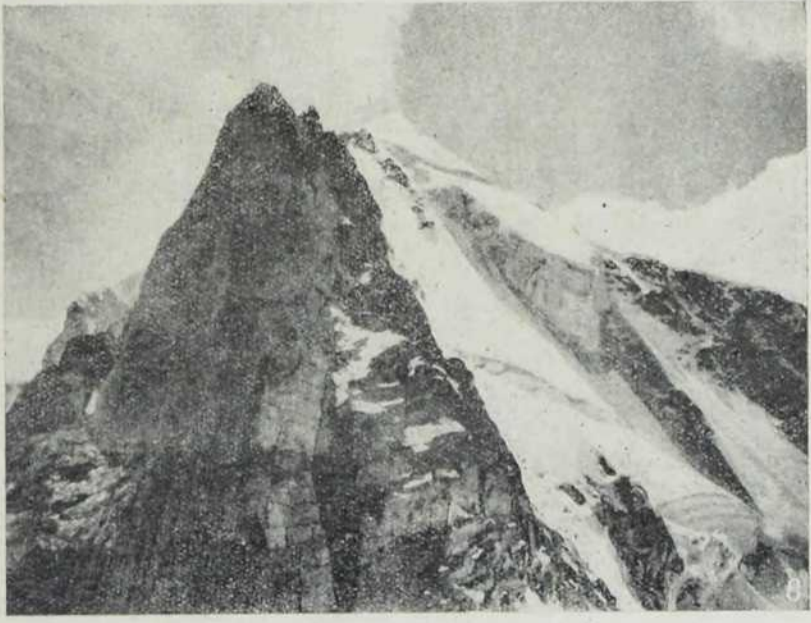
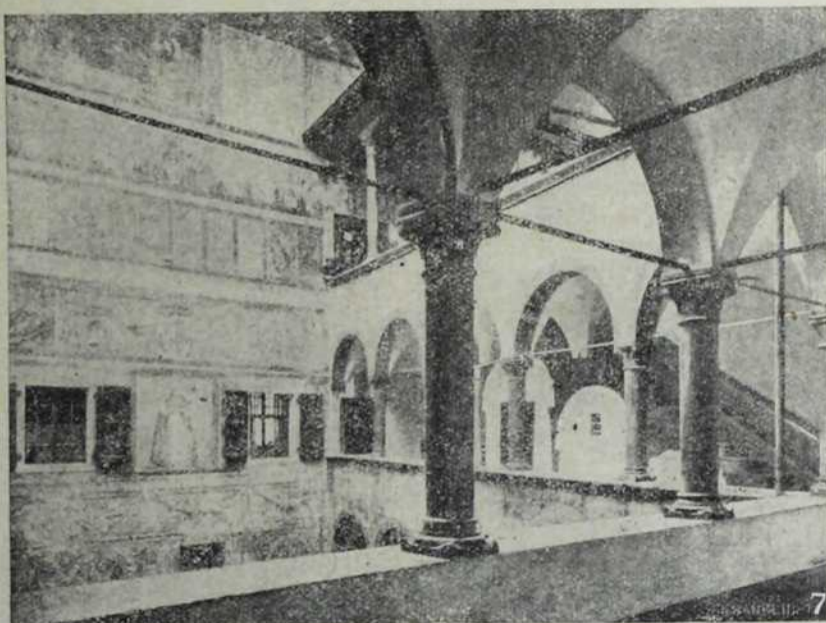
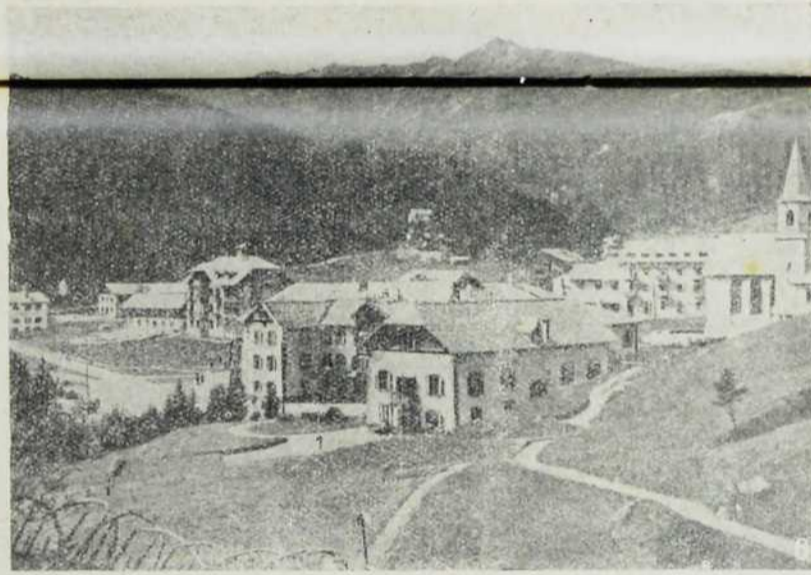
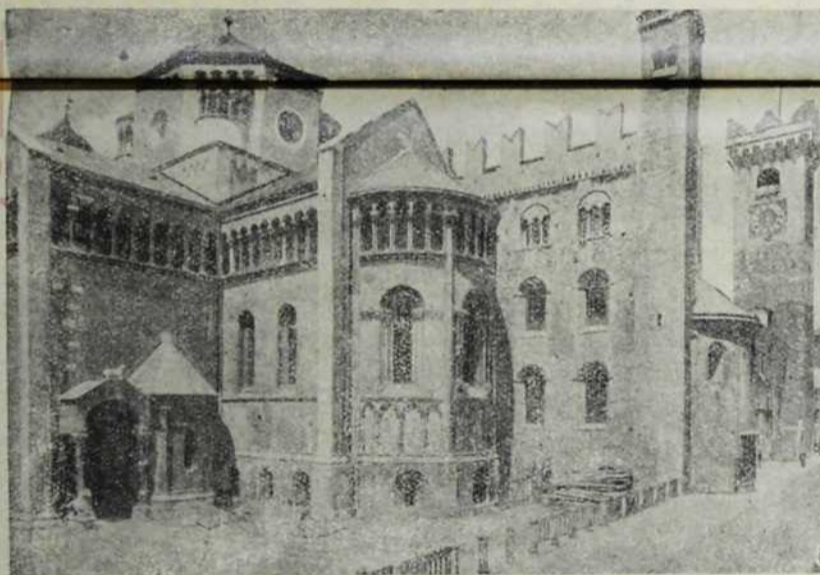
Битни знакови болести: У почетку болести грозница, иза тога повишена температура тела до и преко 40° C. Кад и кад повраћање, кихање, промуклост, упала очних капака — сузење, обично тешки кашаљ — јака главобоља, тргање у зглобовима. Након трећег или четвртог дана оболења црвени осип најпре по лицу, затим по осталом телу. Иза три до четири дана губе се црвене пеге, међу којима има и здраве коже за разлику од скрлета, а на то настаје лушљење коже као мекиње.

Очување и лечење: Строго изоловање (осамлење) болесника. Раскужба заражене куће и свих предмета у њој.

Крзамак је обично ведужна болест, зато је и називају добрац, поготово, ако се болесник држи у топлој соби, ако се не пушта пре из постеље, док се није ољуштио; то међутим вреди за сваку акутну прилепљиву болест.

11. Укоченост шије (Meningitis cerebrospinalis epidemica), Epidemische Genickstarre. Проузрочитељ болести је Вајкселбаумов бацил, који се налази у слузу носница, те у текућини леђаног мозга.

Како се преноси и шири болест? Болест се преноси кроз директни додир болесника, кроз његову носну

1. Италијански војници код лаверодске утврде. — 2. Борго ди Валдугана. — 3. Понтеба. — 4. Стрињо. — 5. Тријентинска црква. — 6. Мадона ди Кампиљо. — 7. Унутрашњост Кастела дел Буон у Тријенту. — 8. Врх Пресанеле.

Слике са аустро-талијанске границе.

слуз и његов испљувак; кроз заражене руце, рубенину, постељину као и друге заражене предмете.

Битни знакови болести: У почетку болести јака грозница али не увек, иза тога повишена топлина тела — повраћање, болови главе, особито затиока, шије, грчевита укоченост шије, бунцање. Јака осетљивост и бол леђанице.

Очување и лечење: Строго изоловање болесника; раскужба испљувка и свих заражених предмета; раскужба заражене куће.

Уштрцавање серума у леђаницу болесника и то честократ према јакости и опасности болести.

12. Укочење тела (Tetanus), Wundstarrkrampf. Проузрочитељ болести је тетанусов бацил, који се налази у земљи, у коњском ђубрету, те у гноју болесника.

Како се преноси и шири болест? Болест се преноси кроз онечишћење ране са земљом, ђубретом, у којем се налази тетанусових бацила или кроз предмете као пројектиле, комаде граната итд., на којима се налази ових клица.

Битни знакови болести: Након неколико дана, како је рана заражена тетанусовим бацилима, појављују се грчеви у мишицама плећа, прса и трбуха. Болесник је обично при потпуној свести. Дисање је отешчано, узимање хране је скоро немогуће, јер болесник не може ради грчева отворити уста.

Очување и лечење: Строга раскужба ране особито оне, која је дошла у додир са земљом, ђубретом.

Уштрцавање тетанусовог серума болесницима, за које се сумња или показују знакови, да су оболели од тетануса. Чим се пре ово уштрцавање обави, тим сигурније деловање.

13. Беснило (Lyssa), Hundswuth. Проузрочитељ болести је непознат; ну без сумње налази се у мозгу главе, леђанице као и у слини побеснеле животиње или побеснелог човека.

Како се преноси и шири болест? Болест се преноси кроз ујед побеснеле животиње поготово ако је кроз ујед настала рана, ређе пак кроз насталу огреботину.

Битни знакови болести: Болест се може након кратког времена или иза неколико месеци појавити; чим је рана ближе мозгу, тим се болест пре јавља. Знакови болести: Свеопће нерасположење, врло често кихање; отешчано гутање хране, воде и саме плувачке. Узрујаност пред погледом воде, при чему настају грчеви мишица, ждрела и грла. Неутажива жеђ — обично излучивање плувачке итд.

Очување и лечење: Уштрцавање Пастерова серума. Таманење побеснелих животиња.

Строга тромесечни контумација паса у зараженом крају.

14. Црни пришт (Anthrax), Milzbrand. Проузрочитељ болести је једна врста клица. Црни пришт налази се често код оваца, коња, поготово код говеда.

Како се преноси и шири болест? Болест се преноси и шири кроз директни додир оболеле животиње, обо-

www.nb.rs

Н
А
Р
О
Д
Н
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Главна пијаца и градић у Герцу.

телог човека, кроз заражене предмете као кроз коже од те болести угинулих животиња те кроз заражене мухе итд.

Битни знакови болести: На месту заразе јако болни и натечени подкожни чир — који у средини постаје брзо црн. У његовој околини крвљу подливени или гнојем напуњени мехурићи. Повишена топлота тела. Околне жлезде натечене и болне.

Очување и лечење: Изолирање болесника; раскужба свих заражених предмета. Кируршко лечење болесника.

О раскуживању кућа буди толико речено, да треба зидове соба и предсобља на ново окречити, треба подове изрибати врелим лугом, растопином кресола, лисола итд.

Особито се препоручује раскужба кућа, а нарочито заражене собе са формалиновом паром, а рубље, постељину, ручнике и рупце треба потопити у разређену кресолну воду. Истом након два сата треба их скухати у врућој води. Одела, која се не могу прати, треба раскужити у пари.

Испљивак, те изметине болесника морају се раскужити растопином кресола, лисола, кречног млека или клорно кречног млека. Кречно млеко постаје ако се једна литра свеже загашеног креча помеша са три литре воде.

Где нема креча, врло је добро раскужујуће средство јак луг.

Из «Сар. Л.»

Огледало светског рата.

Грдна царевина руека страхује. Наша и удружена немачка војска побеђује руску војску на свакоме вораку. Ратиште је на западном крају руске царевине. Докопамо ли се ми ових жељезничких пруга, биће главноме заповедништву руске војске немогућно да поткрепљује своју разбијену војску свежим резервама. Руска је царевина грдно велика, даљине су тако огромне, да је немогуће довлачити брзо нове војске на ратишта.

Зато су се Руси и одапрли били да удаље бојишта што даље од својих покрајина. Но како смо ми већ од маја месеца почели да потискујемо Русе од оних бојишта и како сада већ наша побеђујућа војска стиже пред саме капије руских најзнатнијих градова — то је сада још само о томе реч, где ћемо и на коме месту да победимо Русе у одлучној великој битци и тиме да створимо битне услове успешном миру.

Ми смо са удруженим немачким силама скљештили руску војску са челичним кљештама и потиснули смо је на уско и тесно а уз то још и мочарно земљиште. Па као што смо руску војску корак по корак сломили и потискивали, тако ћемо је сада већ

скорим сву раздробити. Колики су наши успеси сведочи онај ужасно велики број руских заробљеника.

Французи увиђају, да су Руси пропали; грде их и нападају; кукају за оним силним милијонима које су Русији позајмили, јер су им ти сада пропали. Када наша и немачка војска сврши ратовање са Русима, долази ред на Французе и Талијане — е којима ћемо се без по муке разрачунаати.

† Надвојвоткиња Марија. Умрла је у Бадену надвојвоткиња Марија Рајнер. Покојна надвојвоткиња била је ћерка надвојводе Карла и надвојвоткиње Хенриете. Родила се год. 1825., те је била најстарији члан прејасног нашег владалачког дома. Већ у раној младости особито се занимала за уметност и знаност, па је у сликарству и глуми била више но дилетантица, а знајући потпуно пет светских језика, лако је пратила развој светске литературе и знаности. Навршивши 27. годину, удала се за надвојводу Рајнера. У срећном су браку доживели и 50-годишњицу свог венчања, па су њих двоје први чланови куће Хабсбург, што прославише златни пир. Када је пре две године смрт уграбила љубљеног јој супруга, тешко је од туге оболела и никако се није могла више опоравити. Мртво је тело балзамирано пренесено у Беч, те у прошлу среду пре подне тихо сахрањено у капуцинској гробници уз саркофаг надвојводе Рајнера.

Именовање престолонаследника. Његово Величанство краљ именовао је наследника престола Карла Франц Јосифа генерал-мајором и подадмиралом.

Син надвојводе Јосифа поручник. Његово Величанство краљ именовао је Јосифа Франца, сина надвојводе Јосифа, поручником у 7-ој хусарској регименти, у којој је био до сада заставник.

Одгођени придолазак. Одгођен је придолазак — ајнуковање — за 15. августа о. г. свима оним војеним обвезаницима рођеним од год. 1892—1894., и од године 1878—1890. у земљама угарске круне, који су при докнадној ставњи пронађени да су способни за војену службу.

Обавешћивање народа. Преузвишени г. министар богочасти и просвете наредио је свима учитељима народних школа, да обавесте народ у опћинама им: како је то штетно што сакрива ситан новац и да су то злуреди људи који телале, да ће се вредност папирнима банкама побити.

Допусти војницима опорављеницима. Преузвишени г. министар домобранства забранио је свима опоравилиштима, да се рањеници који се у њима опорављају, пуштају кућама на жетелачке радове. Опоравилишта треба да настојавају да се рањени војници сасвим опораве, а не да им слабе снагу напорним радовима.

Силна дивљач. Јављају са више страна да се по шумама и по пољима јако намножила дивљач, особито да се накотило силесија зечева. Са многих ратишта дивљач се повукла на мирнија места.

Наћкерешка пијаца. Баштовани у вароши Наћкерешу имају добру бербу у лепим краставцима. Дневно товаре и разашилу по 10 вагона, те су до сада пазарили 40 хиљада круна. И шљиве су им лепо родиле.

Телефонска пруга дуга 6500 километара. У Америци се довршује нова телефонска пруга, која ће бити дуга 6500 километара, те по том најдужа на свету, а спаја Њујорк, Лос Анџелос и Сан Франциско. Досадањи покушаји између Њујорка и Денвера, на даљину од 3300 километара добро су успели, па је наде, да ће и цела пруга добро успети. На сваких 40 километара постављене су контролне постаје, на којима се пази на свако мењање струје и на јасноћу говора, да се свако поремећење одмах поправи.

Чета немачких бициклиста.

ЗАБАВА.

Бројеви светског рата.

У часопису «Über Land und Meer», који излази у Штутгарту, приказује В. Михелис у једном низу прегледних таблица огромну борбу народа у бројевима.

У светском рату стоји само под оружјем 21.770,000 људи један према другоме. Од тога отпада на непријатеље 12.820,000, а на Аустро-Угарску, Немачку и Турску свега 8.950,000. Овој огромној копненој војсци одговара снага флоте и то на непријатељској страни 113 линијских бродова, 87 оклопљених кретапа, 128 малих кретапа, 704 торпедњаче, 179 подморница и 231 разних бродова; док на нашу страну отпада 56 линијских бродова, 17 оклопљених кретапа, 56 малих кретапа, 358 торпедњача, 40 подморница (број нових немачких подморница није познат) и 139 разних бродова. Заједно дакле 2108 бродова, од којих отпада на Енглеску 666, а на Немачку 415 бродова.

Државе, које се против нас боре (не рачунајући Италију) имају заједно 67 милијона четворних километара и готово 800 милијона становника, док државе на немачкој страни имају 6 милијона четворних километара и 150 милијона становника. У рату учествује половина земаљског круга и више од половине становника целе земље.

Особито су занимљиви трошкови светског рата. Дневни трошкови 10 држава, које су досада учествовале у рату, износе 169 милијона марака. Од почетка рата па до 1. апр. 1915. износили су ратни трошкови око 40 милијарди марака. Осим Италије износиће према томе ратни трошкови кроз 12 месеци 60 милијарди марака. У банкнотама по 1000 марака износе ови трошкови 60 милијона банкнота. Кад би се ове банкноте метнуле једна на другу, то би гомила била висока 6000 метара. У злату вагнуло би 60 милијарди марака 24 милијона килограма.

Целокупна продукција злата последњих 100 година износила је свега 15 милијона килограма.

Немачко Царство имало је ратних трошкова сваки дан равно 33 милијона марака. Свота дневних ратних трошкова Немачког Царства кроз непуних 40 дана била би довољна, да се потпуно покрију трошкови рата немачких држава у години 1870/71.

Ратни трошкови Енглеске износили су, према изјави министра-председника Асквита у децембру 1914., пуно 4 милијарде марака, дакле као и код Немачке дневно око 33 милијона марака, а да се овамо не рачунају трошкови енглеских колонија. За не мало три месеца издала је дакле Енглеска исту своту, коју је издала у целом бурском рату од две године и седам месеци.

Сва јака енглеска флота вреди у новцу 4 милијарда марака, дакле исто толико, колико је Енглеска потрошила за 4 месеца рата.

Ратни трошкови Француске износе према изјави француског министра финансија Рибо-а, дневно 36 милијона франака, но ови трошкови непрестано расту.

Дакле за првих шест месеци морала је Француска да изда у ратне сврхе равно 5160 милијона франака. Из «Сар. Л.»

КОВЧЕЖИЋ.

Зашто је гвоздено перо јефтино.

Још има људи у животу, којима су у детињству у школи учитељи заштравали гушчје перо за писање, јер није било гвозденог. Сад се пише само гвозденим пером. Шта би то свако перо стало да се прави руком? Али оно се прави машином. У напреднијим државама така машина за сваки тренут ока избаци по четрдесет гвоздених пера. И ето, како може бити јефтино перо.

Ми се сад чудимо, како су људи некад могли писати гушчјим пером, а нама ће се наши потомци још већма чудити, како смо могли писати гвозденим, па још тако нечитко, да човека мука спонадне док прочита.

А наши ће потомци комотније писати и лепше ће се то читати него штампано, јер они ће писати на машини. Само ће та машина бити много боља, него данашња што је. И ђаци по школама писаће на њој.

Мађарска Газдинска Задруга образује бесплатно сеоске задруге, газдинске кругове и арендашка друштва и даје бесплатна савета у свима задругарским пословима. Земљоделцима даје бесплатна учутства при куповању земље, те држи исказ земља, продаваца и купаца. Ко је рад земље да купи или да прода, нека ту своју намеру јави Мађарској Газдинској Задрузи. Адреса је ова: Budapest, IX., Üllői-út 25. szám.

Одговорни уредник: ЧИКА-СТЕВА.

ОГЛАСИ

Огласи се примају у наклади

ЊИВЕ

Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Преплатна је цена недељном, илустрованом, ратарском листу Њиви само 3 круне годишње. Поред ове малене претплатне цене добивају наши поштовани претплатници календар на дар, као божићни поклон Њивин — читаоцима.

Кад смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист Њиву нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — зарад његова свестрана напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује. — Прелистајте нашу Њиву од године 1898. па до данас, па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо циљу, који смо истакли. Велики и неочекивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ратарима за ових седамнаест година излажења свога ободрава нас, да прионемо из све снаге и даље: да наша Њива буде из дана у дан све боља и лепша, а тиме српскоме ратару милија. — У то име излазиће Њива и од сада са овим подесним насловом сваке недеље једанпут, на целом табану овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, вођарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стокe и пернате живине; извештаваће га о новостима у народу и држави, казиваће му шта бива по свету; саопштаваће му земаљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће на његова питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби. — Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист Њива, — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак. У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: да се претплате на Њиву одмах од првих бројева, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно. Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију. — Претплата се шиље на адресу:

A Nyiva kiadóhivatalának Budapest, IV., Egyetem-utca 4.